

[Aksel Larsen.]

og dem kan man nu engang lettest hente fra det industrielt veludviklede Land Danmark med dets store Overskud af Landbrugsprodukter, hvis man behersker dette Land ogsaa militært og statsretligt.

Vi er ikke i samme Situation som under Verdenskrigen. Der kan ikke være Tvivl om, at England i det væsentlige har likvideret sine Interesser i Østersøen. Den tysk-engelske Flaadeoverenskomst bærer Bud herom. Den, der følger med i den verdenspolitiske Udvikling og ser, hvilke Vanskeligheder og Problemer England er stillet over for, saavel i Hjemmefarvandene som i Middelhavet, Indien, Østen og andre Steder, kan heller ikke tvivle om, at England har langt vigtigere Opgaver end at binde sig eller engagere sig militært i Østersøen. Det vil sige, at det gamle Ligevægtsforhold, som Danmark nød godt af under Verdenskrigen, ikke mere eksisterer.

Dette bekræfter, at Truselen om krigerske Forviklinger, hvori Danmark kunde indtages, kun kommer og kun kan komme sydfra. Dette bekræfter, at hvis man taler om et militært Beredskab, der skal forsvare Danmark mod Angreb, kan der kun være Tale om Angreb fra en bestemt Side. Konsekvensen af denne Opfattelse maatte være, at en eventuel Forsvarsordning, hvis det var muligt at etablere en saadan, lagdes til Rette saaledes, at dets mulige Forsvar mod et Angreb fra Syd kunde etableres.

Spørgsmaalet, der maa stilles, er derpaa: Magter Danmark denne Opgave, kan det nytte? Det er meget svært at afgøre dette Spørgsmaal. Danmarks Beliggenhed, dets Udstrækning og dets geografiske Inddeling gør, at Opgaven i hvert Fald paa Forhaand synes uhyre vanskelig. De militære Opgaver, der maatte stilles under en Krig, maatte bestaa i at sikre Territoriets Ukrænkelighed, forhindre Landets eller Landsdeles Besættelse af fjendtlige Tropper, sikre Forbindelsen mellem de enkelte Landsdele og forhindre fjendtlige maritime Stridskræfter i at passere gennem Sunde og Bælter.

Eftersom man maatte komme til at staa over for et Angreb, dels af stærkt motoriserede Landtropper, dels af Søstridskræfter og dels af Luftstridskræfter, saa maa man paa Forhaand erkende, at Opgaven er uhyre vanskelig; det ser nærmest ud til, at den er uløselig. Rent elementært kan det vel siges, at Forsvarsordningen maatte opbygges paa tre Led: Grænsebefæstninger for i alt Fald at vanskeliggøre en Indtrængen af Landtropper sydfra, en

Flaade af en Størrelse og af en Opbygning, saa at den var i Stand til at beherske de danske Farvande, afvise fjendtlige Søstridskræfters Indtrængen og sikre Forbindelsen over Bælterne; endelig et Luftforsvar, som havde virkelig Mulighed for at skærme Landet mod et fjendtlig Angreb fra Luften.

Intet af alt dette finder jeg i de her fremsatte Forslag. Jeg fristes til at sige tværtimod. Lovforslagene indskrænker sig, som ogsaa pointeret af Ministeren i Fremsettelsestalen, til at føre Ordningen af 1932 à jour, det vil sige skabe de økonomiske Forudsætninger for, at 1932-Ordningen med visse Ændringer og mindre Reduktioner paa enkelte Steder kan blive, hvad man kalder ærlig.

Naturligvis skal man altid overlade til de militære sagkyndige at afgøre, hvorvidt den her foreslaaede Ordning kan løse de Opgaver, jeg her har skitseret, og hvorom jeg ikke tror der kan herske Tvivl. Alligevel maa det være tilladt at sige, at den Ordning, der foreslaas her, er aldeles uegnet til at varetage Danmarks Forsvar under de sandsynlige krigeriske Forviklinger, det vil sige under et Angreb fra Stormagten i Syd. Forslagene synes enten prægede af den Opfattelse: Det er haabløst, men vi maa lade, som vi gør noget, eller dikteret. Det er muligt, at det er det første, det er muligt, fordi Regeringspartiernes Holdning i denne Sag gennem Aarene, ligesom Venstres i Fortiden, har været denne: Hvad kan det nytte? Men jeg tror alligevel ikke, at man helt kan se bort fra, at den anden Mulighed kan foreligge. Jeg tænker her paa den Omstændighed, at der netop i den foreslaaede Ordning ikke findes Antydninger af Grænsebefæstning, at Luftvaabenet negligeres, og at, hvad Søværnet angaar, det mest effektive Vaaben, Undervandsbaadene, ganske øjensynligt forsømmes. Det forekommer mig at være de Vaabenarter, som med størst Effektivitet kunde sættes ind til Forsvar mod et tysk Angreb, og det kan derfor ikke være Tyskland ubehageligt, at netop disse tre Forholdsregler forsømmes i den her foreslaaede Ordning.

Jeg ser mig derfor nødsaget til at rette Spørgsmaal til Regeringen, og jeg haaber at faa Svar paa dem, men man maa ikke tage mig det ilde op, naar jeg paa Forhaand ikke regner med at faa Svar. Vi er nemlig ikke forvænt med at faa Svar fra Regeringen. Jeg har en Gang tidligere tilladt mig at stille Spørgsmaal til Regeringen, angaaende Handelsaftalerne med Tyskland. Jeg tillod mig at spørge, om det var rigtigt, at Tyskland under disse Handelsforhandlinger